

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I LULEÅ**

H 6

DOM
2026-02-26
Meddelad i Luleå

Mål nr
329-26

KLAGANDE

[Redacted]

MOTPART

Länsstyrelsen i Norrbottens län

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Norrbottens läns beslut 2026-02-17, dnr 1734-2026, bilaga 1

SAKEN

Skyddsjakt efter lodjur

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

Avgörandet är elektroniskt undertecknat

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.

Länsstyrelsen Norrbottens län (länsstyrelsen) beslutade att avslå en ansökan om skyddsjakt efter ett lodjur. Skälen för beslutet framgår av bilaga 1.

██████████ yrkar att skyddsjakt ska beviljas och framför i huvudsak följande. ████████ anser att beslutet vilar på ett bristfälligt underlag. I beslutet anges att skyddsjakt får medges för att förhindra allvarlig skada och naturbevakaren har hittat spår efter lodjur runt hagen i november. Det anges dock ingenting om att naturbevakaren hittat en lodjursdödad ren i området runt jul. Denna observation anmäldes inte till Rovbase förrän efter fyndet av den lodjursrivna renen den 2 februari 2026. Vid samtal med länsstyrelsens handläggare uppger denne att endast djur som anmäls till Rovbase kan ligga till grund för beslutet. Det anges därmed endast ett lodjursdödat djur i beslutet, trots att det i själva verket rör sig om två lodjursdödade djur.

Vad gäller de tre renar som dödades kring nyår, försökte ████████ få ut naturbevakare för att konstatera om rovdjur orsakat detta. Men eftersom ████████ gjort en polisanmälan menade länsstyrelsen att de därmed inte fick komma ut för inspektion. När utredningen sedan lades ned av polisen kom länsstyrelsens naturbevakare ändå inte ut till platsen förrän den 2 februari 2026. Naturbevakaren menade då att renarna var i så dåligt skick att det inte gick att avgöra vilket djur som dödat dem. Totalt sett är det fem renar som dödates och samebyn menar att det är mest troligt dessa dödates av ett lodjur.

Länsstyrelsen finner inte skäl att ändra sitt beslut

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Rättslig reglering m.m.

Om det inte finns någon annan lämplig lösning, och om det inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde, får skyddsjakt meddelas bland annat för att förhindra allvarlig skada, särskilt på gröda, boskap, skog, fiske, vatten eller annan egendom, se 23 a § jaktförordningen (1987:905).

Under dessa förutsättningar får beslut om skyddsjakt på bland annat lodjur fattas av länsstyrelsen efter ansökan av den som riskerar att drabbas av skada eller på eget initiativ. Om det finns en stor sannolikhet för att allvarlig skada kommer att uppstå, får beslut om skyddsjakt fattas även om någon skada inte har inträffat (23 b § och 24 a § jaktförordningen).

Ovanstående bestämmelser utgör en implementering av Rådets direktiv 92/43/EEG om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (art- och habitatdirektivet). Enligt art- och habitatdirektivets artikel 12.1 a) ska medlemsstaterna vidta nödvändiga åtgärder för införande av ett strikt skyddssystem i det naturliga utbredningsområdet för de djurarter som finns förtecknade i bilaga 4 a, med förbud att avsiktligt fånga eller döda exemplar av dessa arter i naturen, oavsett hur detta görs. Lodjuret, *Lynx lynx*, omfattas av strikt skydd enligt bilaga 4 a.

Undantag från artikel 12 får enligt artikel 16.1 b) göras för att undvika allvarlig skada, särskilt på bl.a. boskap och andra typer av egendom. EU-domstolen har uttalat att artikel 16.1 ska tolkas så, att begreppet ”allvarlig skada” inte omfattar framtida indirekta skador som inte kan tillskrivas det enskilda djuret som ska omfattas av beslutet om undantag från artskyddet (C-601/22 WWF

Österreich, punkt 74 och 75). Undantagsbestämmelserna för en strikt skyddad art ska också som helhet tolkas restriktivt, och den beslutande myndigheten har bevisbördan för att det föreligger nödvändiga förutsättningar för varje undantag. Medlemsstaterna ska säkerställa att varje åtgärd som påverkar skyddade arter endast tillåts genom beslut som är noggrant och tillräckligt motiverade och som hänvisar till de skäl, villkor och krav som anges i artikel 16.1 (C-342/05 Kommissionen mot Finland, punkt 24 och 25). Vidare innebär proportionalitetsprincipen och dess tillämplighet på artskyddet att undantag ska stå i proportion till de behov som motiverar undantaget (C-76/08, Kommissionen mot Malta, punkt 57 och 64).

Även om det är svårt att i dagsläget med säkerhet beräkna lodjurens skador i renskötselområdet är det entydigt att lodjurens skadeverkningar inom renskötselområdet är betydande (se prop. 2012/13:191, s. 65 f.).

Förvaltningsrättens bedömning

Förvaltningsrätten är inte tillsynsmyndighet över länsstyrelsen. Vad [REDACTED] [REDACTED] fört fram som brister i länsstyrelsens handläggning föranleder därför ingen åtgärd från förvaltningsrättens sida.

Som framgår av utredningen samlade [REDACTED] under november 2025 in ca 950 renar i en fångsthage i Kukkolaområdet. När renarna därefter, i december 2025, flyttades till Seskarö för vinterbete, blev ca 40–50 renar kvar i området. Samebyn har i sin ansökan om skyddsjakt framfört att de kvarvarande renarna vid flera tillfällen utsatts för angrepp, men att dåliga spårförhållanden inneburit att endast några av de dödade renarna återfunnits. Renarna är stressade och vissa har rymt till Finland där de blivit påkörda av tåg. Enligt [REDACTED] beror stressen och oron på att det finns rovdjur i området och det lodjur som dödade en ren i direkt anslutning till fångsthagen synes, enligt [REDACTED] inte vara skygg för människor.

Länsstyrelsen har i det överklagade beslutet angett att totalt fem renar har dödats i det aktuella området sedan december 2025 samt att en av dessa har dokumenterats vara dödad av lodjur med skadedatum mellan den 30 januari 2025 och den 1 februari 2026. Vad gäller en eventuellt skadegörande individ har länsstyrelsens naturbevakare bedömt att minst ett singellodjur befinner sig i det sökta området, samt att ytterligare observationer på lodjur finns i samebyns område, däribland ett singeldjur utanför Seskarö och en föryngring i den norra delen av [REDACTED]. Mot bakgrund av de höga krav som ställs på beslutsunderlag har dock länsstyrelsen ansett att det inte tillräckligt tydligt har framgått att det föreligger stor sannolikhet för allvarlig skada i det aktuella området. Länsstyrelsen har därmed gjort bedömningen att ansökan inte uppfyller kriterierna för att bevilja skyddsjakt.

Förvaltningsrätten ifrågasätter inte i någon del vad [REDACTED] anfört om hur lodjuren typiskt sett beter sig gentemot renar. Förvaltningsrätten instämmer dock i länsstyrelsens bedömning och anser att utredningen i dagsläget inte är tillräcklig för att besluta om skyddsjakt på sätt som uppfyller de krav som enligt EU-rätten måste ställas på ett sådant beslut, och särskilt avseende rekvisitet ”allvarlig skada”. Den dokumenterade skadebilden är i dagsläget inte heller tillräcklig sett till lodjursbeståndet i Norrbotten, och risken för framtida skador i området framstår som osäker.

Länsstyrelsen har därmed haft fog för sitt beslut att avslå [REDACTED] ansökan om skyddsjakt. Överklagandet ska därför avslås.

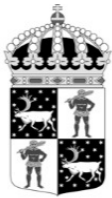
HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga 2 (FR-03).

Målet har avgjorts av rådmannen [REDACTED]

Nämndemännen [REDACTED] och [REDACTED] har också deltagit i avgörandet.

[REDACTED] har föredragit målet.

Länssstyrelsen
Norrbotten

Beslut
Datum
2026-02-17

Bilaga 1
1 (6)
1734-2026

Liehittjä sameby

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I LULEÅ

INKOM: 2026-02-23
MÅLNR: 329-26

AKTUELLT

Beslut om avslag på ansökan om skyddsjakt efter lodjur i Liehittjä sameby

Beslut

Länssstyrelsen i Norrbottens län beslutar att avslå er ansökan.

Beskrivning av ärendet

Liehittjä sameby inkom den 2 februari 2026 med en ansökan om skyddsjakt efter ett lodjur. Samebyn anför i huvudsak följande:

Sedan november har Liehittjä sameby samlat in renarna i en fångsthage i Kukkolaområdet, för att sedan flytta renarna till Seskarö för vinterbete. Det handlar om cirka 950 renar som har samlats in. Efter att samebyn lyckats flytta 900 renar till Seskarö i december blev det cirka 40–50 renar kvar i området. I slutet av december skedde ett angrepp på renarna i fångsthagen och tre renar hittades döda. Man hittade då en hund i anslutning till hägnet och det blev ett polisärende. Samebyn har i efterhand misstänkt att det var lodjur som låg bakom dödsorsaken på de tre renarna. Detta har dock inte kunnat dokumenteras av Länssstyrelsen då polisen hanterade ärendet. Den 2 februari hittade samebyn en dräpt ren, något som samebyn först misstänkte att det var varg som låg bakom dödsorsaken men som Länssstyrelsens naturbevakare kunde dokumentera som lodjursdräpt.

Samebyn har märkt att renarna är stressade och har bland annat rymt till Finland där några renar har blivit påkörda av tåget. Samebyn bedömer att stressen och oron bland renarna är ett resultat av det höga rovdjurstrycket i området. I dagsläget är det svårt att samla in de kvarvarande renarna då det är dålig skoterföre och jobbig terräng. Samebyn misstänker ett mörkertal av döda renar då det är svårt att ta sig till renarna. Vidare menar samebyn att renarna inte hinner få en stabil miljö med rovdjuren i närheten.

Bilder på sändarvajor i det sökta området är skickat till Länssstyrelsen och visar att renarna är kvar i området men att renarna inte går samlade. I stället är renarna utspridda över ett

större område. Totalt handlar det om fem döda renar sedan december 2025, varav en kunnat dokumenteras som lodjursdräpt.

Dokumenterade skador och störning

Länsstyrelsens naturbevakare har dokumenterat en ren den 2 februari, där skadedatum bedöms vara mellan den 30 januari och 1 februari. Denna är dokumenterad som lodjursdräpt. I november dokumenterades lodjursspår i närheten av fångsthagen. Inga nya uppgifter har inkommit att det har skett störningar, jaktförsök eller dräpta renar i det sökta området.

Skadegörande individer

Länsstyrelsen naturbevakare bedömer att minst ett singellodjur befinner sig i det sökta området och ytterligare observationer på lodjur finns i samebyns område, däribland ett singellodjur utanför Sesarö och en föryngring i den norra delen av samebyn.

Bakgrund

Lodjursförekomst Nationellt

Naturvårdsverket fastställde den svenska lodjursstammen under säsongen 2024/2025 till 234 familjegrupper, motsvarande ca 1400 individer. Detta är en ökning från säsongen 2023/2024 resultat av 218 familjegrupper. Lodjursstammen överstiger referensvärdet för tredje året i rad gynnsam bevarandestatus på 870 individer.

Lodjursförekomst i Norrbotten

Inventeringsresultatet för 2024/2025¹ visade på 20 dokumenterade familjegrupper samt en föryngring som delas med Västerbotten. Detta motsvarar ca 128 individer. Resultatet visar att Norrbotten ligger över den av Naturvårdsverket fastställda miniminivån på 98 individer, men under Norrbottens läns förvaltningsmål om 23 föryngringar, motsvarande 141 individer. Treårsmedlet för inventeringssäsongerna 2023, 2024 och 2025 ligger på 20,3 föryngringar, motsvarande 124 individer.

Stammens utbredning är ojämn i länet och de senaste åren har antalet föryngringar i länets södra del minskat. Säsongens

¹ Frank, J. & Brøseth, H. 2025. Inventering av lodjur 2025. Beståndsstatus för stora rovdjur i Skandinavien. Nr 2-2025.

inventering pågår fram till sista februari 2026. Det finns ännu inga tecken på att stammen skulle ha ökat i det aktuella området.

Beskattningsmodellen från 2025² visar att sannolikheten att lodjursstammen hamnar under miniminivån på 98 individer är 17 % även om inget ytterligare uttag sker. Modellens prediktion är att lodjursstammen hamnar på 120 individer om inget uttag sker. Vid ett uttag på upp till fem individer ökar sannolikheten att populationen hamnar under miniminivån till 23 % och populationen skulle enligt modellen hamna på 115 individer.

Motivering till beslutet

Juridiska förutsättningar för skyddsjakt

Beslut om skyddsjakt efter lodjur kan fattas med stöd av 23 a och 23 b §§ jaktförordningen (1987:905). För att skyddsjakt ska kunna medges krävs att förutsättningarna i 23 a § jaktförordningen är uppfyllda. Skyddsjakt får enligt bestämmelserna medges för att förhindra allvarlig skada om det inte finns någon annan lämplig lösning och om den inte försvårar upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde.

Naturvårdsverket har i delegeringsbeslutet den 14 april 2023 (NV-01088-23) överlämnat rätten att fatta beslut om skyddsjakt på lodjur, järv, björn och varg till Länsstyrelsen i Norrbottens län. Delegeringen gäller från den 1 juli 2023 till och med den 30 juni 2026. I och med delegeringen av rätten att fatta beslut om skyddsjakt övergår ansvaret att använda skyddsjakt på ett sådant sätt att de nationella målen för rovdjursstammarna nås.

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen gör en samlad bedömning i varje enskilt fall och bedömer skadornas omfattning, om skadeförebyggande åtgärder vidtagits, vilka möjligheter till förebyggande av skada som finns samt möjlighet till annan lämplig lösning än skyddsjakt. Vidare bedömer Länsstyrelsen om det går att identifiera speciellt skadegörande individer eller särskilt skadeutsatta områden. Länsstyrelsen bedömer även om skyddsjakt kan försvåra upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus för arten.

² Andren & Aronsson, 2025, Beskattningsmodell för lodjur. Rapport från SLU Viltskadecenter 2025-9

Inventeringsresultatet för 2024/2025 samt beskattningsmodellen från 2025 visar sammantaget att lodjursstammen måste förvaltas med stor försiktighet. Länsstyrelsen utesluter inte att ett uttag på enstaka individer trots detta är tänkbart i Norrbotten utan att försvåra upprätthållandet av lodjurets gynnsamma bevarandestatus på nationell nivå. Däremot ställs det högre krav på förutsättningarna att kunna förutse ett angrepp från rovdjur och jaktens förmodade effekt samt på den uppkomna skadans omfattning och den dokumentation som krävs för att påvisa skadan. Ju större negativ påverkan ett beslut om skyddsjakt har på populationen av den aktuella arten desto högre krav bör ställas på de förutsättningar som ska vara uppfyllda enligt 23 a §. Både skadan och dokumentationen måste således vägas mot risken för att äventyra lodjursstammen på lokal nivå.

För att kunna uppnå en gynnsambevarande status på lodjur måste vissa tidsperioder på året tas med hänsyn, så som brunstperioden för lodjur. Det är en kritisk period för att lodjursstammen ska ha möjlighet till att uppnå Norrbottens läns förvaltningsmål om 23 föryngringar, motsvarande 141 individer.

Bedömningen är att eventuella skyddsjaktbeslut ska riktas mot identifierade särskilt skadegörande individer. I EU-domstolens avgörande C-674/17 (Tapiola) understryks att det ska tas hänsyn vilken påverkan uttaget har på det lokala beståndet. I dom av Kammarrätten i Sundsvall den 5 oktober 2020, målnr 1614-20 och 1671-20, understryks detta ytterligare. Det innebär att högre krav bör ställas på den uppkomna skadans omfattning och denna måste vägas mot risken för att äventyra lodjursstammen på lokal nivå.

Mot bakgrund av de höga krav som ställs på beslutsunderlag anser Länsstyrelsen att det inte tillräckligt tydligt har visats att det finns en stor sannolikhet för allvarlig skada i det sökta området. Sammanfattningsvis gör Länsstyrelsen bedömningen att ansökan inte uppfyller kriterierna för att bevilja skyddsjakt och ansökan bör därför avslås.

Sammanfattning

Länsstyrelsen anser att den nuvarande situationen inte är tillräcklig för att kvalificeras som allvarlig. Vidare bedömer Länsstyrelsen att det inte går att visa att det föreligger risk för att en allvarlig skada kan komma att uppstå. Med hänsyn till risken att äventyra lodjursstammen på lokal nivå och mot bakgrund av de höga krav

som ställs på beslutsunderlag gör Länsstyrelsen den sammantagna bedömningen att ansökan bör avslås.

Ni kan överklaga beslutet

Se information nedan hur ni kan överklaga beslutet.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av enhetschef Gunilla Manbré med rovdjurshandläggare Thimmie Swedberg som föredragande.

Kopia till

Polismyndigheten i Norrbottens län: registrator.nord@polisen.se

Statens veterinärmedicinska anstalt: rovdjur@sva.se

Viltförvaltningsdelegationen

Länsstyrelsens fältenhet

Länsstyrelsens inventeringssamordnare samt tillsynssamordnare

Naturvårdsverket: registrator@naturvardsverket.se

Ni kan överklaga beslutet hos förvaltningsrätten

Om ni inte är nöjda med Länsstyrelsens beslut, kan ni skriftligen överklaga beslutet hos förvaltningsrätten.

Så här överklagar ni beslutet

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska ni lämna eller skicka er skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Norrbotten antingen via e-post; norrbotten@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Norrbotten, 971 86 Luleå.

Tiden för överklagande

Ert överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag ni fick del av beslutet. Vid förenklad delgivning anses ni ha tagit del av beslutet två veckor efter att Länsstyrelsen skickade beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ert överklagande kan ni be att få ytterligare tid till att utveckla era synpunkter och skälen till att ni överklagar. Sedan är det förvaltningsrätten som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ert överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som ni överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur ni vill att beslutet ska ändras.
- Varför ni anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Skriv också följande uppgifter, om ni inte tidigare lämnat dem:

- Person- eller organisationsnummer.
- Telefonnummer där ni kan nå dagtid (med undantag för nummer som avser ett hemligt mobilabonnemang som behöver uppges endast om rätten begär det).
- E-postadress.
- Annat som har betydelse för att domstolen ska kunna nå er.

Om ni har handlingar som ni anser stödjer ert överklagande bifogar ni kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om ni behöver bifoga filer som är större än 25 MB via e-post.

Ombud

Om ni anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt er ska ombudet uppge sitt namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

Behöver ni veta mer?

Har ni ytterligare frågor kan ni kontakta Länsstyrelsen via e-post, norrbotten@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-225 50 00. Ange diarienummer 1734-2025.

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.

5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättslämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.